

## วารสารพยาบาลศาสตร์และสุขภาพเป็นวารสารวิชาการทางการแพทย์พยาบาลและสุขภาพ

### วัตถุประสงค์

1. เพื่อเผยแพร่บทความทางวิชาการและผลงานวิจัยทางการแพทย์พยาบาลด้านความรู้ แนวคิด นวัตกรรมทางการแพทย์พยาบาลและสาขาอื่นที่เกี่ยวข้อง
2. เป็นสื่อกลางแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์วิชาการหรือประสบการณ์พยาบาลในคลินิกสุขภาพ
3. เป็นแหล่งเผยแพร่ผลงานของสมาชิกวารสารพยาบาลศาสตร์และสุขภาพ
4. เป็นแหล่งเผยแพร่ผลงานด้านศิลปวัฒนธรรม สารคดี และบทความพิเศษที่เกี่ยวข้องทางการแพทย์พยาบาล

### ประเภทบทความที่ตีพิมพ์เผยแพร่

1. บทความทางวิชาการ (Articles) ด้านการเรียนการสอนทางการแพทย์พยาบาล ความรู้ แนวคิด นวัตกรรมทางการแพทย์พยาบาล ด้านการบริการพยาบาล คลินิกสุขภาพ
2. บทความพิเศษ (Special articles) ประสบการณ์ด้านวิชาการพยาบาล ประสบการณ์ด้านคลินิกพยาบาล บทวิจารณ์เชิงสร้างสรรค์วิชาชีพพยาบาล บทสัมภาษณ์ทางวิชาชีพพยาบาล หรือสาขาอื่นที่เกี่ยวข้อง ผลงานด้านศิลปวัฒนธรรม สารคดีที่เกี่ยวข้องทางการแพทย์พยาบาล
3. รายงานการวิจัย (Research report)
4. ปกิณกะ (Miscellany) หรือนานาสาระ เป็นบทความที่แสดงข้อคิดเห็นสาระสำคัญบางประการที่น่าสนใจและที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพพยาบาล ที่ไม่สามารถจัดเข้าประเภทที่ 1 ถึง 3 ได้
5. ข่าวความเคลื่อนไหวในวิชาชีพพยาบาลและทีมสุขภาพ
6. จดหมายถึงบรรณาธิการ (Letter to editor) เป็นเวทีที่ใช้ติดต่อตอบโต้ระหว่างนักวิชาการผู้อื่น กับเจ้าของบทความที่ตีพิมพ์ในวารสารและข้อคิดเห็นเกี่ยวกับวารสาร เพื่อพัฒนาวารสารให้มีคุณภาพต่อไป

### กัปรึกษา

คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น  
ศาสตราจารย์ นายแพทย์ภิเศก ลุมพิกานนท์  
Professor Dr.David Arthur  
ศาสตราจารย์ ดร.ศิริพร จิรวัดนกุล

### บรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา ตั้งวรพงค์ชัย

### บรรณาธิการผู้ช่วย

รองศาสตราจารย์ ดร.อัมพรพรรณ อีรานูตร  
รองศาสตราจารย์ สมพร วัฒนกุลเกียรติ  
รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวคนธ์ วีระศิริ  
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพรรณิ สุ่มเล็ก

### กองบรรณาธิการ

ศาสตราจารย์ ดร.รุจา ภูไพบูลย์  
ศาสตราจารย์ ดร.วิณา จีระแพทย์  
รองศาสตราจารย์ ดร.จอนพะจง เพ็งจาด  
รองศาสตราจารย์ ดร.ดาราวรรณ ตะปันทา  
รองศาสตราจารย์ ดร.อรรพรรณ แก้วบุญชู  
รองศาสตราจารย์ ดร.ชมนาด พจนามาตร์  
รองศาสตราจารย์ ดร.บำเพ็ญจิต แสงชาติ  
รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธิลักษณ์ ตั้งกิริติชัย  
รองศาสตราจารย์พิมพ์ภา สุตรา

### ฝ่ายบริหารจัดการ

นางฉวีวรรณ วันสาสิบ  
นางสาวพัชรนิกันต์ พงษ์ธนู

### เจ้าของ

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

### สำนักงาน

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น  
อ.เมือง จ.ขอนแก่น 40002  
โทรศัพท์ 0-4336-2012, 0-4320-2407 ต่อ 117  
โทรสาร 0-4336-2012, 0-4334-8301

### การส่งเรื่องลงตีพิมพ์

ที่บรรณาธิการหรือบรรณาธิการผู้ช่วย

### การบอกรับสมาชิก

ที่บรรณาธิการหรือบรรณาธิการผู้ช่วย

### การลงโฆษณา

ติดต่อบรรณาธิการหรือบรรณาธิการผู้ช่วย

### กำหนดออก ปีละ 4 ฉบับ

มกราคม-มีนาคม  
เมษายน-มิถุนายน  
กรกฎาคม-กันยายน  
ตุลาคม-ธันวาคม

### กรรมการฝ่ายการเงิน

นายปรการ ยาพรม

### พิมพ์ที่

หจก. โรงพิมพ์คลังน่านวิทยา  
โทร. 043-328589-91

การตีพิมพ์เผยแพร่ของวารสารพยาบาลศาสตร์และสุขภาพนี้  
(ชื่อเดิม วารสารคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น)

เนื้อหาบทความ วรรณคดีและข้อคิดเห็นใด ๆ ในวารสารนี้

ถือว่าเป็นความคิดเห็นของผู้เขียนโดยเฉพาะเท่านั้น

ทางคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น หรือกองบรรณาธิการวารสาร

ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยและไม่มีความเกี่ยวข้องใด ๆ

# บทบรรณาธิการ

**สวัสดีค่ะ** พบกันอีกครั้งกับฉบับส่งท้ายปี ทุกท่านคงมีความสุขกับการเฉลิมฉลองต้อนรับปีใหม่ของบรรณาธิการขอมอบความสุขแห่งปีด้วยบทความวิจัยและบทความวิชาการ ที่มีเนื้อหาที่ทันสมัย ลุ่มลึก และหลากหลาย

ด้านบทความวิจัย เป็นการนำเสนอเนื้อหาความรู้ ความปวด การจัดการความปวดและการดูแล อาทิผลของโปรแกรมการพัฒนาความสามารถของพยาบาลด้านการจัดการความปวด จากหัตถการในทารกแรกเกิด ผลการสร้างจินตภาพต่อความปวดเฉียบพลันในผู้ป่วยมะเร็งลำไส้ใหญ่และลำไส้ตรงที่ได้รับการผ่าตัด การพัฒนาการดูแลผู้สูงอายุที่มีปัญหาปวดข้อเข่าของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล การประกอบสร้างทางสังคมของบิดามารดาในการแสดงออกถึงความปวดของเด็กในบริบทอีสาน ตลอดจนการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความกลัวการคลอด ความเจ็บปวดในระยะคลอดและความเหนื่อยล้าหลังคลอด ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจสำหรับบุคลากรสุขภาพในเรื่องความปวด และการจัดการความปวดเพื่อพัฒนางานการดูแล

นอกจากนี้ยังประกอบด้วยบทความวิจัย สมรรถนะแห่งตนในผู้ป่วยเอดส์ที่ได้รับการรักษาด้วยยาต้านไวรัสเอดส์ การพัฒนานักศึกษาพยาบาลให้มีสมรรถนะด้านการดูแลที่มีความละเอียดอ่อนเชิงเพศภาวะสำหรับการดูแลบุคคลที่มีเจ็บป่วยและมีความพิการ นำสู่การพัฒนางานการดูแลและการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักศึกษาพยาบาลต่อไป

ในส่วนบทความวิจัย การถอดบทเรียนศูนย์เด็กเล็กต้นแบบในสถาบันการศึกษาพยาบาล : ศูนย์สาธิตการพัฒนาเด็ก คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น สะท้อนถึงความสำเร็จของทีมนิบริหารงานของศูนย์ฯ และบุคลากรผู้ปฏิบัติในการสร้างเสริมสุขภาพเด็กปฐมวัย นำสู่ข้อเสนอเชิงนโยบาย การเป็นศูนย์เรียนรู้และผู้นำเครือข่ายการสร้างเสริมสุขภาพให้กับศูนย์เด็กเล็กอื่นในชุมชนและสังคม

ด้านบทความวิชาการ การสร้างพลังอำนาจกับการจัดการโรคเรื้อรังในเขตชนบท และการใช้หลักการคัมภีร์ศาสนาเพื่อการดูแลจิตวิญญาณ ตามบริบทสังคมวัฒนธรรมตะวันตก ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการจัดการดูแลต้องมีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตและบริบทสังคมวัฒนธรรมของผู้รับบริการ นำสู่การพัฒนางานการดูแลที่มีคุณภาพต่อไป

กองบรรณาธิการหวังว่า ความรู้ที่นำเสนอจะช่วยเสริมสร้างกระบวนคิด นำสู่การพัฒนางานสำหรับทุกท่าน อย่าลืมส่งผลงานมาเผยแพร่เพื่อให้มวลสมาชิกได้แลกเปลี่ยน เรียนรู้ร่วมกัน พบกันฉบับต้อนรับปีใหม่ 2555 สวัสดีค่ะ

จินตนา ตั้งวรพงศ์ชัย  
บรรณาธิการ

## สารบัญ

## Contents

### ●บทบรรณาธิการ

### ●บทความวิจัย

การถอดบทเรียนศูนย์เด็กเล็กต้นแบบ ในสถาบัน  
การศึกษาพยาบาล: ศูนย์สาธิตการพัฒนาศูนย์  
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

สุพรรณีย์ สุ่มเล็ก      จันทนา ตั้งวรพงษ์ชัย  
นิลาวรรณ ฉันทะปรีดา      เกื้อพันธ์ กลั่นการดี

ผลของโปรแกรมการพัฒนาศักยภาพของพยาบาล  
ด้านการจัดการความปวดจากหัตถการในการก่อกำหนด  
ก่อนกำหนด

กุสุมา พรหมมาหล้า      พูลสุข ศิริพูล  
บุญฤทธิ์ พ่วงสุวรรณ

การประกอบสร้างทางสังคมของบิดามารดาในการ  
แสดงออกถึงความปวดของเด็กในบริบทอีสาน

ดารุณี จงอุดมการณ์      สุมาลี คมขำ  
ธีรากร มณีรัตน์      จุฑามาศ แก้วละมุน

ผลการสร้างจิตภาพต่อความปวดเฉียบพลันในผู้ป่วย  
มะเร็งลำไส้ใหญ่และลำไส้ตรงที่ได้รับการผ่าตัด

ศิริพร อุตสาหพานิช      ไสภิตา ทัดพินิจ

การพัฒนาการดูแลผู้สูงอายุที่มีปัญหาปวดข้อเข่า  
ของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านบาก อำเภอ  
จังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด

รัตนาวลี ภักดีสมัย      พนิษฐา พานิชาชีวะกุล

### ●Editorial

1      Lesson learned from Child Development Demonstration Center Model: Faculty of Nursing, Khon Kaen University

Supanee Sumlek      Jintana Tangvoraphonkchai  
Nilawan Chantapeeda      Keawpun Kangandee

12      Effects of Nurses' Ability Development Program on Procedural Pain Management in Premature Infant

Kusuma Prommalar      Pulsuk Siripul  
Poontaree Pongsuwan

22      Social Construction of Parents on Pediatric Pain Expression in the Context of Isan

Darunee Jongudomkarn      Sumalee Komkum  
Thirakorn Maneerat      Jutamars Kaewlamoon

36      The Effect of Guided Imagery on Acute Pain in Post Operative Colorectal Cancer Patients

Siriporn Utsahapanich      Sopida Tudpinij

46      Improving Care for Elderly with Knee Pain at Ban Bak Tambol Health Promotion Hospital, Changan District, Roi Et Province

Rattanawalee Pukdeesamai      Panittha Panichacheewakul

# Contents

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>ความสัมพันธ์ระหว่างความกลัวการคลอด ความเจ็บปวด<br/>         ในระยะคลอดและความเหนื่อยล้าหลังคลอด<br/>         ชนิดาภา เนียมบิชา สร้อย อุนสรณ์ธีรกุล<br/>         สุพรรณ อึ้งปัญสัตตวงค์</p>                                                                                                                                      | <p>56</p>  | <p>The Relationships Between Fear of Childbirth,<br/>         Labour Pain and Postpartum Fatigue<br/>         Chanidapa Neumpadcha Soiy Anusorntheerakul<br/>         Supunnee Ungpansattawong</p>                                                                                                                                  |
| <p>การพัฒนา นักศึกษาพยาบาลให้มีสมรรถนะด้านการ<br/>         ดูแลที่มีความละเอียดอ่อนเชิงเพศภาวะ: สำหรับการ<br/>         ดูแลบุคคลที่เจ็บป่วยและบุคคลที่มีความพิการ<br/>         บุญสืบ โสโสม ประมวล ทองตะนุณาม<br/>         สุจินตนา พันธกล้า กมลอินทร์ วรรณเชษฐอิสรา<br/>         วรวิทย์ ชัยพรเจริญศรี วรรณดา ชัยชนะรุ่งเรือง</p> | <p>65</p>  | <p>The Development of the Competency of Gender<br/>         Sensitive Care on Nursing Students for Care<br/>         Person with Sickness and Disabilities<br/>         Boonsurb Sosome Pramual Thongtanunam<br/>         Sujintana Punkla Kamolin Wanachatisara<br/>         Worawit Chaipomjaroensri Wanna Chiachanarungruang</p> |
| <p>สมรรถนะแห่งตนในผู้ป่วยเอดส์ที่ได้รับการรักษาด้วย<br/>         ยาต้านไวรัสเอดส์<br/>         เจียมจิต แสงสุวรรณ ศิริณา ศรีธธาพิสิฐ<br/>         วงศา เลหาศิริวงศ์ สุวรรณ บุญยะสิพรรณ<br/>         ภัทระ แสนไชยสุริยา เพลินตา ศิริปการ<br/>         สมใจ พุทธาพิทักษ์พล วัลลภ ใจดี</p>                                            | <p>74</p>  | <p>Self-Efficacy of AIDS Patients Receiving Antiretroviral Therapy<br/>         Jiamjit Saengsuwan Sirina Satthapisit<br/>         Wongsra Laohasiriwong Suwanna Boonyaleepun<br/>         Pattara Sanchaisuriya Ploenta Siripakharn<br/>         Somjai Puttapitukpol Wanlop Jaidee</p>                                            |
| <p><b>๑๐.บทความวิชาการ</b></p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <p>การสร้างพลังอำนาจกับการจัดการโรคเรื้อรังในเขต<br/>         ชนบท<br/>         สุพัตรา บัวที</p>                                                                                                                                                                                                                                  | <p>85</p>  | <p>Empowerment and Chronic Illness in a Rural<br/>         Context<br/>         Supatra Buatee</p>                                                                                                                                                                                                                                  |
| <p>การใช้หลักการกัมมกัรศาสนาเพื่อการดูแลจิตวิญญาณ<br/>         ตามบริบทสังคมวัฒนธรรมตะวันตก<br/>         พิชณี สมกำลัง เพ็ญศิริ ดำรงภคการ</p>                                                                                                                                                                                      | <p>93</p>  | <p>Religious Doctrine: How to Apply it into Spiritual<br/>         care in Western Traditional Context<br/>         Patchanee Somkumlung Phensiri Dumrongpakapakorn</p>                                                                                                                                                             |
| <p>คำแนะนำสำหรับผู้นิพนธ์</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | <p>102</p> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |